

2023.11.12.

Köszöntés: Kegyelem nekünk és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Ő egyszülött Fiától, az Úr Jézus Krisztustól.

Olvasmány: 2Móz 20,1-17 Én, az Úr vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából.

3 Ne legyen más istened rajtam kívül!

4 Ne csinálj magadnak semmiféle bálványszobrot azoknak a képmására, amik fenn az égben, lenn a földön vagy a föld alatt a vízben vannak. 2Móz 34,17; 3Móz 19,4; 26,1; 5Móz 4,15-18; 27,15 5 Ne imádd és ne tiszteld azokat, mert én, az Úr, a te Istened, féltőn szerető Isten vagyok! Megbüntetem az atyák bűnéért a fiaikat is három, sőt négy nemzedéken át, ha gyűlölnék engem. 2Móz 34,6-7; 4Móz 14,18; 5Móz 7,9-10 6 De irgalmasan bánok ezer nemzedéken át azokkal, akik szeretnek engem és megtartják parancsolataimat.

7 Ne mondd ki hiába Istenednek, az Úrnak a nevét, mert nem hagyja az Úr büntetés nélkül azt, aki hiába mondja ki a nevét! 3Móz 19,12

8 Emlékezz meg a nyugalom napjáról, és szenteld meg azt! 2Móz 16,23-30; 31,12-17 9 Hat napon át dolgozz, és végezd mindenféle munkádat! 2Móz 23,12; 31,15; 34,21; 35,2-3; 3Móz 23,3 10 De a hetedik nap a te Istenednek, az Úrnak nyugalomnapja. Semmiféle munkát ne végezz azon se te, se fiad, se leányod, se szolgád, se szolgálóleányod, se állatod, se a kapuidon belül tartózkodó jövevény. 11 Mert hat nap alatt alkotta meg az Úr az eget, a földet, a tengert és mindent, ami azokban van, a hetedik napon pedig megpihent. Azért megáldotta az Úr a nyugalom napját, és megszentelte azt. 1Móz 2,1-3; 2Móz 31,17

12 Tiszteld apádat és anyádat, hogy hosszú ideig élhess azon a földön, amelyet Istened, az Úr ad neked! 5Móz 27,16; Mt 15,4; 19,19; Mk 7,10; 10,19; Lk 18,20; Ef 6,2-3

13 Ne ölj! 1Móz 9,6; 3Móz 24,17; Mt 5,21; 19,18; Mk 10,19; Lk 18,20; Róm 13,9; Jak 2,11

14 Ne paráználkodj! 3Móz 20,10; Mt 5,27; 19,18; Mk 10,19; Lk 18,20; Róm 13,9; Jak 2,11

15 Ne lopj! 3Móz 19,11; Mt 19,18; Mk 10,19; Lk 18,20; Róm 13,9

16 Ne tanúskodj hamisan felebarátod ellen! 2Móz 23,1; Mt 19,18; Mk 10,19; Lk 18,20

17 Ne kívánd felebarátod házát! Ne kívánd felebarátod feleségét, se szolgálóját, se szolgálóleányát, se ökrét, se szamarát és semmit, ami a felebarátodé! Róm 7,7;

Alapige:Lk 10,25-37

Akkor felállt egy törvénytudó, hogy megkísértse őt, és ezt kérdezte: Mester, mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet? 26 Ő pedig ezt mondta neki: Mi van megírva a törvényben? Hogyan olvasod? 27 Ő pedig így válaszolt: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből és teljes elmédből, és felebarátodat, mint magadat.” 5Móz 6,5; 3Móz 19,18 28 Jézus ezt mondta neki: Helyesen feleltél: tedd ezt, és élni fogsz. 3Móz 18,5 29 Ő viszont igazolni akarta magát, ezért megkérdezte Jézustól: De ki a felebarátom? 30 Válaszul Jézus ezt mondta neki: Egy ember ment le Jeruzsálemből Jerikóba, és rablók kezébe esett, akik kifosztották, meg is verték, azután félholtan otthagya elmentek. 31 Történetesen egy pap ment azon az úton lefelé, de amikor meglátta, elkerülte. 32 Hasonlóképpen egy lévita is odaért arra a helyre, de amikor meglátta, ő is elkerülte. 33 Egy arra utazó samaritánus pedig, amikor odaért hozzá és meglátta, megszánta, 34 odament, olajat és bort öntött sebeire, és bekötötte azokat. Azután feltette őt a saját állatára, elvitte egy fogadóba, és gondját viselte. 35 Másnap elővett két dénárt, odaadta a fogadónak, és azt mondta neki: Viselj rá gondot, és ha valamit még ráköltesz, amikor visszatérek, megadom neked. Lk 7,41 36 Mit gondolsz, e három közül ki volt a felebarátja a rablók kezébe esett embernek? 37 Ő így felelt: Az, aki irgalmas volt hozzá. Jézus erre ezt mondta neki: Menj el, te is hasonlóképpen cselekedj!

Az irgalmas samaritánus példázatát olvassuk, ami egy közismert szakasza a Bibliának.

Gyakorlatilag Jézus visszakérdez, amikor az írástudó megpróbálja őt. S aztán az írástudó összefoglalja a nagy parancsolatban a 10 parancsolatot. Szeresd az istent is és a másikat a felebarátodat is az embert. Ez nagyon szépen és jól hangzik, de emellett alapvetően fontos is, hiszen mégiscsak egy ilyen rendszerben éljük az életünket.

Isten előtt annak tudatában abban, a hitben, hogy ő jelen van, velünk van, elkísér, vigasztal, támogat, de számon is kér és próbál minket egyengetni az utunkon. Mindemellett pedig

társadalomban élünk, emberek egymás között, egymás mellett és egymással. És nagyon nem mindegy, hogy hogyan is tesszük ezt.

Múlt héten mikor tanítottam az egyik iskolában akkor előjött a reformáció kapcsán, hogy mégis mit okoz a hit, hogy az a meggyőződés, ami hitből fakad annak mi az eredménye, abból milyen cselekvés lesz.

Hiszen látjuk, hogy nagyon széles a paletta nagyon sokféle cselekvés aktivitás van, ami egy bizonyos meggyőződésből fakad. Azon a hittan órán egy dokumentumfilmet mutattam a gyerekeknek, amely a svájci reformációról szólt és arról, hogy a reformáció hívei milyen gazdasági fellendülést okoztak azzal, hogy úgy tekintettek a munkára, mint áldott dologra, mint olyasmire, amiben az ember kiteljesedhet, sőt Isten dicsőségére végezheti a dolgát.

Ennek a mai napig van látszatja. Elég csak a svájci bankrendszerre vagy az óra gyártásra gondolni, ahol sokszor protestáns menekültek kezdtek ilyesmit meghonosítani. Ehhez is közik volt a reformáció a tanainak. Viszont azt is látjuk, hogy nem is olyan régen az egyik nagy svájci bank becsődölt, mert rosszul kezelte a dolgokat rossz gazdálkodást folytatott.

És azért hozom csak ezt elő, mert könnyen megesik, hogy elfelejtsük vagy Isten minket többre hív el minthogy bepakoljuk a hittételeket megtanuljuk az imádságokat az énekeket a liturgia rendjét a hagyományt a tradíciót és még hosszan sorolhatnánk.

Azaz a hit és a hit megélése az nemcsak elméleti dolog az nemcsak a papíron van meg hanem a gyakorlatban, az élet minden területén. Hatással van arra, amit teszünk, amit fogyasztunk, amit készítünk az egész életre. S valahol ezt tükrözi a példázat is. Egy törvénytudó faggatja Jézust. Jézus jól válaszol, de aztán továbbmegy a kérdés: ki a felebarátom? Ki az, akit szeretnem kell úgy, mint magamat? Kicsoda az a másik ember? S miként kéne őt szeretnem?

Mert hogyha megvizsgáljuk a szakaszt akkor azt látjuk, hogy itt van a samaritánus, aki egy olyan nép tagja, akit nem nagyon szerettek a zsidók akkoriban, s ennek messze vezető gyökerei vannak.

De mégis ő segít az összevert bajba jutott emberen, mert ez a meggyőződése. A pap meg a lévita nem mennek oda hozzá, de ennek is oka van. Ők valószínűleg Jeruzsálembe mennek, hogy az évi szolgálatukat teljesítsék. Ha valaki egy haldokló vagy akár halott félmeztelen embert megérint az tisztátalanná válik az akkori zsidó értelmezés szerint. S így már nem tud a szentek szentjében a jeruzsálemi templomban szolgálni.

Azaz egy vallási előírás meggátolja őket abban, hogy segítsenek. Jézus több helyen is kritizálja az ilyen vallásosságot, ezt a fajta hit megélését.

Feltehetjük a kérdést manapság is. Ki az én felebarátom? A szakasz tanulsága szerint az, aki segítséget szenved, akinek éppen én tudok segíteni. A segítségnek pedig sok módja van. Lehet valaki a vöröskeresztnél dolgozik lehet, hogy valaki a boltban észreveszi a másik baját, lehet hogy valaki észreveszi a szomszédjának a gondját vagy a családtagjait vagy a barátot. A felebarát kérdése összekapcsolódik a szükség kérdésével is.

S hogy ezt egy mai példával érzékeltessem: az izraeli konfliktus kapcsán sokan sokfélét mondanak és valóban ez egy nem egyszerű konfliktus, ami hosszú ideje húzódik már.

S nemrégiben olvastam egy magyar izraeli mentőtiszt beszámolóját vagy mondhatjuk, hogy interjút vele. Aki azt mondta mi azt nem nézzük, hogy zsidó vagy palesztin egy sebesült ember.¹ A sebesült az sebesült.

Elgondolkodtató. Hiszen nagy szükség közepette a legnagyobb bajban szokták mondani, hogy akkor ismerszik meg az ember a karaktere személyisége, hogy milyen is valójában.

Félreértés ne essék nem kívánom senkinek, hogy ilyen helyzetben legyen és nem kívánom senkinek, hogy ilyen óriási káoszban háborúban és konfliktusban kelljen élnie.

De talán megszívlelhetjük mi is és elgondolkodhatunk rajta, hogy ki is a mi felebarátunk, hogy kinek van épp ránk szüksége, hogy ki az, aki éppen arra vár, hogy velünk találkozzon, hogy mi odamenjünk hozzá és segítsünk. Vagy ki az, akiért felemeljük a hangunkat.

Adja meg az örök Isten, hogy tudjunk ezen elgondolkozni, hogy tudjuk ezt észrevenni, és ha kell akkor tudjunk cselekedni. Ámen

Isten gazdag áldását kívánva,

Kádas Richárd László

¹ <https://telex.hu/kulfold/2023/10/18/izrael-siklosi-gabor-mentoapolo-korhaz-serultek-palesztina-gazai-ovezet> 2023.11.11